

Keiserens hær – på videoplate

Hvordan presenterer man det mest oppsiktsvekkende arkeologiske funn i Kina i dette århundre? Hvordan legge funnet til rette slik at det kan brukes i forskning, undervisning og formidling?

Svaret er video- eller laserplater. Professor Dr. Ching-chih Chen fra Graduate School of Library & Information Science, Simmons College, Boston, var i oktober i Bergen for å demonstrere hvordan de fantastiske skattene fra keiser Qin Shi Huang Dis dager er tilrettelagt for forskere og andre. Det mest berømte av funnene fra Keiser Qins regjeringstid (221–206 f. Kr.) er 7000 terakottafigurer av soldater og hester.

Professor Chen har ledet det såkalte «Project-Empire». Som et ledd i dette prosjektet er det bl.a. laget en videoplate som inneholder 200 film- og videosekvenser, 4000 lysbilder og to 30-minutters lydspor med engelsk og kinesisk tale, samt musikk. Bilder og lyddinnslag kan gjenfinnes på få sekunder. På en annen plate er det lagret intervjuer med verdens 10 fremste eksperter på Qin-dynastiet.

– Intet kan erstatte virkeligheten. Men gjennom våre videoplater, øker vi tilgjengeligheten til dette interessante materialet. Dessuten fremmer prosjektet publikums forståelse for humaniora, av kultur, sa professor Chen i sitt foredrag. Vårt ønske er å bygge en bro mellom teknologi og vitenskap, mellom humaniora og høyteknologi, mellom øst og vest og mellom nåtid og fortid.

Konferansen «Tekst Lyd Bilde» gikk av stabelen i Bergen 14.– 16. oktober. Ansvarlig for opplegget var NAVFs EDB-senter for humanistisk forskning og pedagogisk seminar ved Universitetet i Bergen. Formålet var å vise nye og spennende muligheter i kombinasjonen

av EDB og laserplater, særlig innen humanistiske fag. Bruk av laser plater i forskning, undervisning og formidling ble omtalt og demonstrert på konferansen. Nærmere 200 deltakere var med på konferansen.

Laserplateteknologi

Av utseende ligner laserplater – eller optiske plater, som de heter på fagspråk – på Compact Disc. De ulike typer optiske plater varierer imidlertid i størrelse og egner seg til forskjellige formål. Felles for alle er at det er mulig å lagre store mengder tekst og bilder – i noen tilfeller også lyd og film – på en eneste plate. En av platetyperne kan f.eks. romme hele 275.000 A4-sider tekst – tilsvarende en bunke papirer like høy som et fem-etasjers hus.

Noen optiske plater kan styres av programmer på datamaskin, andre ved at brukeren bare berører skjermen. Tekst kommer fram på datamaskinens skjerm, mens bilder og film vises på en TV-skjerm.

Forskning og formidling

Konferansens deltakere fikk en internasjonal oversikt over bruk av optiske plater i forskning og formidling. Det var invitert gjesteforelesere fra USA, Storbritannia, Italia, Frankrike og Spania. Disse demonstrerte optiske

Soldater og hester i terrakotta i keiser Qins gravplass. Hele 7000 figurer er funnet. Funn, tolkninger og annen informasjon om Kinas første keiser er nå tilgjengelig på videoplate.

plater kombinert med edb-programmer innenfor ulike humanistiske fag.

et program for språkopplæring.

Undervisning

Deltakere fra undervisningssektoren fikk et eget tilbud på konferansen. Utenlandske eksperter holdt foredrag om pedagogiske spørsmål i forbindelse med bruk av optisk plateteknologi. Prosjekter i språkundervisning i USA, Storbritannia og Frankrike ble presentert. I ett av prosjektene ble det vist en ny vri på undervisning i tysk og fransk. På en laserplate opptrådte franske skolebarn som skuespillere i

Pedagogikk og teknologi

– Den pedagogiske idé som ligger til grunn for språkopplæringsprogrammer er viktigere enn teknologien, sa professor Randall Jones fra Brigham Young University, Utah, på laserplatekonferansen. Han er en internasjonal nestor innen edb i språkundervisningen.

– Uten motivasjon, ingen læring. Du må hele tiden forstå nok til å kunne gå videre. Du må få utfordringer, men de bør ikke være så vanskelige at læreprosessen stopper opp, sa Jones. Han mente at interaktive videoplater har forutsetningene for fornuftig språkopplæring, og viste til en rekke eksempler. Moderne spillefilmer var i enkelte undervisningsopplegg pedagogiske innfallsvinkler.

Professor Ching-chih Chen (t.h.) og Anne Torsvik. Torsvik er Media Analyst med eget firma i New York, ga i sitt foredrag på konferansen «Tekst Lyd Bilde» en oversikt over teknologi som tilater aktiv medvirkning fra brukers side.